

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Pakistan Bir Seçimle Karşı Karşıyadır: Ya “Yeni Orta Doğu”nun Mesajlarını Taşıyacak Ya Da “Yeni Hilal İttifakı”na Liderlik Edecek Tarih, Başkaları İçin Mesajlar Taşıyan Milletleri Ödüllendirmez; Aksine Tarihi Değiştirenleri Ölümsüzleştirir

ABD'nin İran'a karşı savaşının, ABD'nin “Yeni Ortadoğu” tasavvuruna göre Ortadoğu'yu yeniden şekillendirilmesiyle birlikte Pakistan kendini, Washington ile Tahran arasında arabuluculuk gibi alışıldık ancak kısıtlı bir rolün içinde bulmuştur. İç söylemin büyük bir kısmı bu diplomatik konumlanmayı kutlamakta ancak bu an daha rahatsız edici bir soruyu dayatmaktadır: Pakistan mesajlar taşıma rolüyle mi yetinecek, yoksa bölgesel bir devlet adamı düzeyine yükselebilecek mi?

Savaşlar genellikle milletlerde bir şok etkisi yaratır; bu da onları varsayımlarını yeniden değerlendirmeye iter, eski önyargılarını altüst eder ve yeni bir stratejik düşünceye alan açar. Ancak Pakistan'ın İran-ABD krizine yönelik tepkisi, hıstan ve cesur bir vizyondan daha çok, bir ölçüde temkinliliği yansıtmaktadır. Arabuluculuk rolü geçici bir görünürlük sağlayabilir ancak kalıcı bir nüfuza dönüşmez. Zira elçi, diyalogu kolaylaştırır ancak sonuçları belirleyemez. Son dönemdeki diplomatik faaliyetler Pakistan'ın görünürlüğünü artırmış olsa da, görünürlük stratejik bir güç değildir.

Yönetim sanatı ise bağımsız düşünmeyle başlar ve güvenlik ihtiyaçlarından, ekonomik çıkarlarından ve hadari bakış açısından kaynaklanan kendi vizyonunu netleştirmeye hazır bir liderlik gerektirir; ayrıca devlet adamı, süper bir gücün kendisine bir rol vermesini beklemeyebilir; aksine süper bir güç olmak için kendi vizyonunu belirler. Pakistan'ın mevcut durumu ise, Washington için kısa vadeli diplomatik faydayı stratejik bağımsızlığa tercih ettiğine işaret etmektedir; ancak gerilemekte olduğu görünen büyük bir güç için faydalı olmak, bağımsız bir güce sahip olmakla eşdeğer değildir.

Peki alternatif nedir? Cesur bir bölgesel proje mümkündür; çünkü koşullar nadir bir fırsat sunmaktadır: Zira Amerika ve Yahudi varlığı İran'a askerî olarak boyun eğdirmekte başarısız olmuştur ve Körfez liderleri de yorgun ve açıkta kalmış görünüyorlar; İran ise savaş sonrası yeniden rehabilitasyona ihtiyaç duymaktadır. Pakistan'daki karar alma çevrelerinin bir miktar olsun liderlik becerisi göstermesi halinde, bu koşullar yeni bir bölgesel girişim için alan açmaktadır. Ayrıca Körfez ve İran'da, bölgede ABD'nin liderlik ettiği istikrarsızlık politikasına karşı kendileriyle aynı hoşnutsuzluğu paylaşan müttefikler de bulacaklardır.

Bu vizyon, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra dayatılan eskimiş Sykes-Picot çerçevesinin yerini alacak “Hilal İttifakı” olarak nitelendirilebilir. Bölge, dış hegemonyadan uzak bir şekilde, daha doğal siyasi ve hadari temeller üzerine yeniden düzenlenebilir; böylece Ortadoğu'yu, Güney Asya ve Orta Asya ile birlikte daha geniş bir stratejik ve ekonomik alanda birleştirecektir.

Bu proje üç sütun üzerine kurulabilir: Birincisi; Yahudi varlığına karşı koyabilecek ve kolektif güvenliği sağlayabilecek bölgesel askerî entegrasyon. İkincisi; Güney Asya pazarlarını Körfez'in zengin kaynaklarına bağlayan bir enerji koridoru. Üçüncüsü; Orta Doğu, Güney Asya ve Orta Asya boyunca uzanan daha geniş bir siyasi ve ekonomik blok.

İran bu çerçevede, izole olmuş bir aktör değil, merkezi bir unsur olacaktır. Hilal İttifakı, güvenliği sağlamak için ABD askeri üslerine bağımlı olmayacaktır; aksine Pakistan, Türkiye ve Mısır gibi ülkeler saf güvenlik sağlayıcıları rolünü üstlenebilirler ve bunun, tek bir komuta yapısı içinde olması tercih edilmelidir. Bu ittifak, ABD'yi Ortadoğu'dan geri çekilmeye ve Yahudi varlığına verdiği desteği sonlandırmaya sevk etmelidir ki böylece stratejik tablo değişsinsin.

Şüpheler bu arzuların gerçekçi olmadığını ileri süreceklerdir; ancak gerçek sınırlayıcı unsur güç değildir, aksine hayaldir. Pakistan, şu anda yaptığından çok daha büyük bir rol oynamasına imkân tanıyan diplomatik yayılıma, askerî kapasiteye ve coğrafi konumu sahiptir; onda eksik olan şey, cesaret ve liderlikte bağımsız düşünme yetisidir.

Buna göre soru; Pakistan'ın Washington ile Tahran arasında başka bir mesaj taşıyıp taşımayacağı değil, kendi vizyonunu sunup sunamayacağıdır. Çalkantılı zamanlarda milletler ya geleceğe varis olurlar ya da onun inşasına katkıda bulunurlar. Pakistan ise bu iki yoldan hangisini izleyeceğine karar vermelidir. Tüm bunların ilk adımı, benzersiz bir hadari ve stratejik proje taşıyan Raşidi Hilafetin kurulmasıdır.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Muhammed Selçuk – Pakistan